

STRATEGIJA RAZVOJA

Općine Teočak
2012. - 2017. godina

Januar, 2012.

Sadržaj

Uvod	3
1. Kantonalni razvoj i regionalna politika	4
2. Osnovna analiza Općine Teočak	5
2.1 Geografija, prirodni resursi, okoliš i prostor	6
2.1.1 Geografska obilježja	6
2.1.2 Prirodni resursi	6
2.1.3 Okoliš	8
2.1.4 Prostorno uređenje	10
2.2 Demografska obilježja	10
2.3 Komunalna infrastruktura	13
2.3.1 Vodosnabdjevanje i kanalizacijski sistemi	13
2.3.2 Energetska infrastruktura	15
2.3.3 Saobraćajni infrastruktura	16
2.3.4 Zbrinjavanje otpada	18
2.4 Privreda	19
2.4.1 Primarne djelatnosti	21
2.4.2 Sekundarne djelatnosti	22
2.4.3 Tercijarne djelatnosti	23
2.5 Društvene djelatnosti	25
2.5.1 Odgoj i obrazovanje	25
2.5.2 Zdravstvo i socijalna zaštita	26
2.5.3 Kultura i sport	29
2.5.4 Općinska uprava	30
2.5.5 Ostale društvene djelatnosti	32
3. Razvojna strategija Općine Teočak	32
3.1 SWOT analiza razvojnih potencijala	33
3.2 Vizija i strateški razvojni ciljevi	35
4. Provođenje strategije	38
5. Zaključak	39
6. Projekti	40

Uvod

Utvrdjivanje pravaca budućeg razvoja nezaobilazan je segment aktivnog upravljanja lokalnom zajednicom. Sistemskim određivanjem razvojnih ciljeva po odgovarajućim područjima te njihovom razradom na odgovarajuće segmente – prioritete s pripadajućim mjerama jasno se utvrđuju aktivnosti usmjerene na postizanje vizije kao željene slike budućeg stanja jedinice lokalne samouprave. Savremena društveno-politička i ekonomska kretanja dovode do novog pristupa posticanju regionalnog razvoja kod kojeg je veći naglasak stavljen na odobravanje sredstava po kriteriju kvalitete projekata koji za cilj imaju unapređenje stanja na određenom razvojnom području. Navedeno je posebno istaknuto na nivou Evropske unije kojoj se u budućnosti planira pridružiti i Bosna i Hercegovina. Različiti programi pomoći Evropske unije sastavni su dio aktivne regionalne politike kojom se nastoje smanjiti socijalne i ekonomske razlike među pojedinim regijama. Aplikacijom projekata za dobivanje sredstava iz programa pomoći, jedinice lokalne samouprave u saradnji sa nevladinim organizacijama, naučno-obrazovnim institucijama i udruženjima, ali i s jedinicama i organizacijama iz zemalja članica Evropske unije mogu osigurati sredstva za realizaciju određenih projekata. Jedna od pretpostavki uspješne aplikacije na navedene programe jest i postojanje strategije razvoja u okviru koje se određuju glavna razvojna područja s odgovarajućim ciljevima. Svjesni potrebe za kvalitetnim upravljanjem razvojem koji će osigurati održivost i unapređenje stanja zatečenih resursa, menadžment lokalne samouprave u saradnji sa misijom OSCE-a u BiH pristupio je izradi Strategije razvoja Općine Teočak kao strateškog dokumenta kojim bi se odredili glavni pravci razvoja Općine za razdoblje od 2012. do 2017. godine. U izradi strategije, uz nositelje izvršne vlasti Općine te Tima za izradu Strategije razvoja općine imenovanog od strane OV-a učestvovali su i sudionici iz različitih razvojnih područja. Takođe sveobuhvatnu pomoć smo dobili od Misije OSCE-a za BiH, kancelarja u Tuzli, kroz njihov angažman i angažman stručnih konsultanata za oblast strateškog planiranja. Prilikom izrade dokumenta primijenjena je metodologija koja se temelji na interdisciplinarnom i cjelovitom pristupu razmatranja strateških pravaca razvoja pri čemu je naročita pažnja usmjerena na uključivanje širokog kruga sudionika iz pojedinih razvojnih područja kako bi se što realnije obuhvatilo postojeće stanje i problemi te utvrdili strateški razvojni pravci čija je realizacija realna i ostvariva. Strategija razvoja Općine Teočak, kao strateški dokument koji predstavlja okvir i smjernice njezinog budućeg razvoja, započinje osnovnom – strukturnom analizom postojećeg stanja u okviru čega su iscrpno analizirani resursi po slijedećim razvojnim područjima:

1. Geografija, prirodni resursi, okoliš i prostor;
2. Demografska obilježja;
3. Komunalna infrastruktura;
4. Privreda i
5. Socijalni sektor

U okviru navedenih razvojnih područja, uz usku saradnju sa sudionicima te na osnovu analize dostupnih informacija, istaknuta su sva relevantna razvojna obilježja, problemi i potrebe Općine Teočak čime je stvoreno polazište za provođenje tzv. SWOT analize koja obuhvaća analizu razvojnih snaga i slabosti te mogućnosti i prijetnji iz okruženja, a koje čine temelj donošenja vizije, strateških razvojnih ciljeva, prioriteta i na kraju konkretnih

mjera-projekata. Središnji dio dokumenta obuhvaća razvojnu strategiju u okviru koje je izrađena SWOT matrica te definisana vizija koja će se ostvariti realizacijom pet strateških razvojnih ciljeva podijeljenih na odgovarajuća prioritetna područja s pripadajućim mjerama-projektima. U posljednjem dijelu Strategije razvoja Općine Teočak globalno je razrađen način njenog provođenja te su navedene različite mogućnosti financiranja razvojnih programa.

1. Kantonalni razvoj i regionalna politika

Razvoj svakog područja ne događa se u izolaciji te je prepoznavanje i uvažavanje karakteristika šireg okruženja od važnosti za donošenje planskih dokumenata i strategija razvoja. Viši i širi planski dokument relevantan za strategiju razvoja Općine Teočak je svakako **Strategija razvoja Tuzlanskog kantona 2008-2013**. Strategija razvoja TK je strateški dokument koji na sveobuhvatan i cjelovit način definira razvoj Tuzlanskog kantona. U njoj se analizira i određuje vizija kantona, strateški ciljevi, prioriteti i mjere koji čine okvir za realizaciju razvojnih projekata koji su nositelji kantonalnog razvoja. Ovim programom utvrđene su osnove za izradu detaljnijih strateških programa lokalnih zajednica kojima će se, uzimajući u obzir njihove specifičnosti, utvrditi konkretne razvojne mjere. Strategija razvoja TK-a je izrađena prema modernoj metodologiji, a sadržava sljedeće:

- Socio-ekonomsku analizu stanja na području TK
- SWOT analizu;
- Viziju
- Strateške ciljeve
- Razvojne programe, projekte i generalni plan implementacije
- Sistem praćenja, monitoringa i evaluacija

Iako je 2013. kraj planskog perioda Strategije razvoja TK postavljen je okvir koji daje smjernice općinama TK, kakvi projekti su prihvatljivi za financiranje iz sredstava Evropske unije, državnih institucija i fondova, vlastitih sredstava kantona te privatnih ulagača. Na taj način omogućuje usuglašavanje projekata na svim nivoima vlasti i njihovu efikasniju provedbu. Na temelju provedene osnovne analize i analize razvojnih snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji za područja demografije i tržišta rada, industrije, građevinarstva, energetike, trgovine, turizma, finansijske usluge, mala i srednja preduzeća (SME), poljoprivreda i proizvodnja hrane, ekonomska struktura i razvoj, prostorni razvoj, obrazovanje i istraživanje i socijalnog razvoja definisana je razvojna vizija Tuzlanskog kantona i pet strateških ciljeva.

Definisana razvojna vizija TK glasi:

Tuzlanski kanton je otvorena, ekonomski i društveno dinamična evropska regija, koja na prepoznatljiv način u okviru Bosne i Hercegovine i šireg okruženja, osigurava ekonomsku, kulturnu i socijalnu atraktivnost, razvoj i kvalitetu života za svoje građane i ljude koji u njemu borave, investiraju i stvaraju.

Vizija će se nastojati ostvariti usklađenom realizacijom sljedećih strateških ciljeva:

Strateški cilj 1: Ubrzanje ekonomskog razvoja,

Strateški cilj 2: Razvoj ljudskih resursa i unapređenje kvaliteta života,

Strateški cilj 3: Građenje prepoznatljivog identiteta i promocije TK u BiH i okruženju

Strateški cilj 4: Postizanje uravnoteženog i održivog razvoja na TK.

Strateški cilj 5: Postizanje društvenog konsenzusa i jačanja institucionalnih kapaciteta za razvoj TK

Ovako definirana vizija i strateški ciljevi, koji se ostvaruju putem utvrđivanja prioriteta, mjera i u konačnici konkretnih projekata, osnova su za formiranje strategija razvoja na nivou općina uvažavajući specifičnosti svake ponaosob.

2. Osnovna analiza Općine Teočak

Osnovnom analizom Općine Teočak razrađuju se postojeća stanja, problemi i potrebe na području Općine te utvrđuju novi trendovi koji će u značajnoj mjeri oblikovati njezin budući razvoj u kontekstu razvoja Tuzlanskog kantona kao i šire regije. Navedeni elementi strukturirani su po slijedećim razvojnim područjima:

1. Geografija, prirodni resursi, okoliš i prostor;
2. Demografska obilježja;
3. Komunalna infrastruktura;
4. Privreda i
5. Socijalni sektor

2.1 Geografija, prirodni resursi, okoliš i prostor

2.1.1 Geografska obilježja

Općina Teočak zauzima površinu od 30,85 km² i obuhvaća šest Mjesnih zajednica: Centar, Sniježnica, Jasikovac, Husejnovići, Stari Teočak-Tursanovo Brdo i Bilalići-Uzanovići.

Tabela 1: Naselja u mjesnim zajednicama

MZ	Naselja-Zaseoci
Centar	Mrazovići, Rudine, Bektaši, Krstac, Šahići, Prisoje, Jukanovići, Omerovići i Dolovi
Sniježnica	Sniježnica, Here, Nikolići i Sarići
Jasikovac	Jasikovac, Salkanovići, Ogorelica, Pošajtovac
Husejnovići	Husejnovići, Softići, Oglavci
Stari Teočak-Tursanovo Brdo	Stari Teočak, Brane i Tursanovo Brdo
Bilalići-Uzunovići	Bilalići, Uzunovići i Bešići

Smještena u sjeveroistočnom dijelu BiH, na obroncima planine Majevice. Općina Teočak graniči sa Općinom Sapna iz FBiH i Lopare, Ugljevik i Zvornik iz RS-a. Općinu karakteriše brdovit reljef nadmorske visine od 300 mnm (Jasikovac) do 675 mnm (Praznitorba). Na području Općine vlada umjereno-kontinentalna klima sa jasno izražena četiri godišnja doba. Prosječna temperatura je 10°C, minimalna od -20 i maksimalna do 40°C. Godišnja količina padavina iznosi 964 mm a najveće količine su u periodu april-maj.

Najznačajnija vodena površina u općini je vještačko jezero “Sniježnica”, te riječica Brazva i Matuša koje se ulivaju u jezero i rijeka Janja na granici sa Općinom Lopare na zapadu Općine, i riječica Tavna na istoku.

2.1.2 Prirodni resursi

Poljoprivreda predstavlja jednu od djelatnosti za koju sigurno postoje dobri preduslovi daljeg razvoja. Od ukupne površine Općine Teočak, poljoprivredna zemljišta čine preko 30% prostora i predstavljaju dobar potencijal za razvoj i zapošljavanje jednog dijela stanovništva. Prirodni faktori osiguravaju preduslove za uzgoj povrtlarskih, krmnih i voćarskih kultura

Tabela 2: Kategorija zemljišta

Kategorija zemljišta		Površine, ha	
		Prema katastru	Stanje 31.5.2011. ¹
1	Oranice, bašte/vrtovi	1367,7	1218
2	Voćnjaci	539	240
3	Livade	31,7	20

¹ Razlika je zbog toga što je dio teritorije koji se vode u općinskom katastru nisu u sastavu općine Teočak zbog uspostavljene dejtonske linije

4	Pašnjaci	119,1	37
5	Poljoprivredna površina (1-4)	2057,5	1515
6	Šumsko zemljište	905,1	800
7	Neplodno zemljište	363,5	230 ²
8	Ukupna (6-7)	1268,6	1030
9	Ukupno (1-8)	3326,1	2545

Rascjepkanost poljoprivrednog zemljišta i mala imanja osnovna su osobina poljoprivrednih gazdinstava. Od ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta na ovom području najznačajnije su oranice, slijede voćnaci, zatim livade i pašnjaci. U ostalom zemljištu najveći dio čine šume te neplodna zemljišta.

Tabela 3: Prirodni resursi-analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
<ul style="list-style-type: none"> -Slaba iskorištenost poljoprivrednog zemljišta -Veličina i usitnjenost zemljišnih posjeda ograničavajući je faktor snažnijeg razvoja poljoprivrede -Nedovoljna valorizacija prirodnih resursa za privredne namjene -Narušen prirodni reljef u pojedinim predjelima općine (Štirac, Gradac). -Nepostojanje strategije uravnoteženog i održivog korištenja postojećih prirodnih resursa -Nekvalitetna valorizacija šumskog prostora 	<ul style="list-style-type: none"> -Sistemska pristup izradi plana i programa održivog razvoja poljoprivrede Općine Teočak -Uspostava sistemskog upravljanja poljoprivrednim zemljištem u cilju njegove valorizacije -Bolja valorizacija prirodnih resursa u privredne namjene vodeći računa o održivom razvoju -Kvalitetnija valorizacija prirodnih resursa u turističke namjene -Kvalitetnija valorizacija šumskog prostora s pripadajućim životinjskim svijetom 	<ul style="list-style-type: none"> -Ravnomjerniji razvoj -Priprema strategija dugoročnog održivog korištenja resursa (npr. mineralni resursi, staviti zaštićena područja (i prirodna i kulturna) u funkciju razvoja -Naglasiti važnost okoliša kao osnovne komparativne prednosti i ključnog elementa u izboru Tuzlanskog kantona za turističko odredište Jezero Sniježnica -Pripremiti ponude zaštićenih prirodnih područja za potrebe turizma

² Štirac i Kamenjak (Prisoje)

2.1.2.1. Okoliš

Balansiran razvoj i zaštita okoliša jedan je od ciljeva prostornog razvoja Tuzlanskog kantona. Imajući u vidu prirodna obilježja i resurse Općine Teočak, među najrelevantnijim područjima zaštite okoliša spadaju zaštita vode, šume, zraka, tla te kulturne baštine. Jedno od najznačajnijih prirodnih resursa općine koje treba zaštititi je voda, odnosno jezero Sniježnica. Otpadna voda na području Općine Teočak potječe prvenstveno od ispuštanja voda iz domaćinstva, privrednih subjekata i od ispiranja divljih deponija otpada te herbicida i pesticida sa poljoprivrednih površina. Na prostoru Općine Teočak nema organiziranog praćenja kvaliteta zraka, te se obzirom na njezin položaj mogu uzeti u obzir podaci iz stanice sa susjednih općina/opština. Značajan uticaj na kvalitet zraka na području općine ima obližnja TE Ugljevik ali ozbiljnija analiza nije rađena. Takođe projekat Ministarstva prostornog uređenja praćenja kvalitete zraka sa mobilnim stanicama nije relevantan jer je oprema bivala postavljena (oba puta) uz kotlovnice zgrade općinske uprave u grejnoj sezoni. Kvaliteta tla prema stepenu zagađenja može se ocijeniti zadovoljavajućom s obzirom na nizak nivo upotrebe sredstava za zaštitu bilja i umjetnih gnojiva što svakako predstavlja glavni faktor razvoja danas profitabilne ekološke poljoprivredne proizvodnje.

Tabela 4: Okoliš-analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
<ul style="list-style-type: none"> -Nepostojeći sistem odvodnje otpadnih i oborinskih voda -Postojanje divljih odlagališta otpada -Potencijalna opasnost od zagađenja na području poljoprivrednih površina -Nedovoljna osviještenost stanovništva u pogledu zaštite okoliša -Postojanje potencijalno opasnih područja gdje su moguća klizišta -Nedovoljno praćenje stepena zagađenosti -Potencijalna opasnost od zagađenja zbog blizine TE Ugljevik 	<ul style="list-style-type: none"> -Izgradnja efikasnog kanalizacijskog sistema i sistema za pročišćavanje otpadnih voda -Sanacija divljih deponija otpada -Uvođenje mjera za sprečavanje ponovnog nastanka divljih odlagališta otpada -Očuvanje kvalitete voda na području Općine -Osvješčivanje stanovništva o važnosti svih vrsta onečišćenja putem edukativnih akcija -Uspostava sistema praćenja kvalitete voda i zraka -Uspostava nadzora nad provođenjem odredbi iz prostornih planova -<u>Izrada planske</u> 	<ul style="list-style-type: none"> -Sačuvati i zaštititi od onečišćenja resurse vode koji se mogu koristiti kao osnova za vodosnabdjevanje -Donijeti Kantonalni plan zaštite voda -Izgraditi efikasan sistem odvodnje otpadnih voda -Izraditi Prostorni plan općine i urbanističke planove za sva naselja i izdvojena građevinska područja -Izraditi kartu klizišta na području Kantona i uvažavati je pri određivanju načina korištenja zemljišta. -Posticanje ekološke poljoprivrede -Čišćenje divljih odlagališta i uvođenje mjera za

dokumentacije svih nivoa

- Posticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje
- Uređenje odlagališta građevinskog otpada
- Očuvanje bioraznolikosti
- Održavanje i očuvanje šumskih površina
- Posticanje uvođenja čistih tehnologija
- Očuvanje kvalitete zraka, tla i voda donošenjem i provedbom odgovarajućih propisa
- Postavljanje ekološke rasvjete
- Iskorištavanje dostupnih sredstava iz različitih fondova za zaštitu okoliša

- sprečavanje njihovog ponovnog nastanka
- Poticati uvođenje čistih tehnologija kod glavnih onečišćivača te i kod svih subjekata kod kojih postoji mogućnost poboljšanja stanja
- Održavati i povećavati površine pod šumama
- Poboljšati javni prijevoz
- Dopuniti kantonalnu mrežu praćenja kvaliteta zraka
- Izrada i provedba akcionih planova te planova upravljanja za sve zaštićene dijelove
- Staviti zaštićena područja u funkciju upravljanja

2.1.2.2. Prostorno uređenje

Općina Teočak ne posjeduje prostorno-plansku dokumentaciju što predstavlja jednu od osnovnih kočnica njenog bržeg razvoja. Iako je bilo pokušaja za izradu planske dokumentacije za pojedine dijelove općine, općinska uprava trenutno nema nikakvih prostornih, urbanističkih ili drugih dokumenata kojima je definisano iskorištavanje prostora. Zbog ovakvog ili sličnog stanja u TK, Skupština TK je donijela određena Zakonska rješenja koja obavezuju sve općine TK (koje nemaju) da do kraja 2012. godine donesu odgovajuće prostorno-planske dokumente. Općinska uprava zahtjeve za građevinskom dokumentacijom trenutno rješava pomoću Urbanističke komisije koju je imenovalo OV i ovakav način rada je moguć do kraja 2012. godine.

Osnova za prostorno uređenje je sadržana u Prostornom planu za područje Tuzlanskog kantona 2005-2025. i donošenjem općinskog Prostornog plana riješit će se čitav niz dilema i problema vezanih za korištenje prostora.

2.1.2.3. Demografska obilježja

Osnovni faktor razvoja svake sredine, sa svojim obilježjima i aktivnostima čini stanovništvo. Na području općine Teočak koje obuhvaća šest MZ sa pripadajućim naseljima prema zadnjem popisu stanovništva iz 1991. godine prebivalo je 7792 stanovnika, odnosno 23 % od tadašnje opštine Ugljevik. Od tog perioda broj stanovnika je varirao u zavisnosti od vremena i događaja koji su pratili ovaj prostor, a značajan

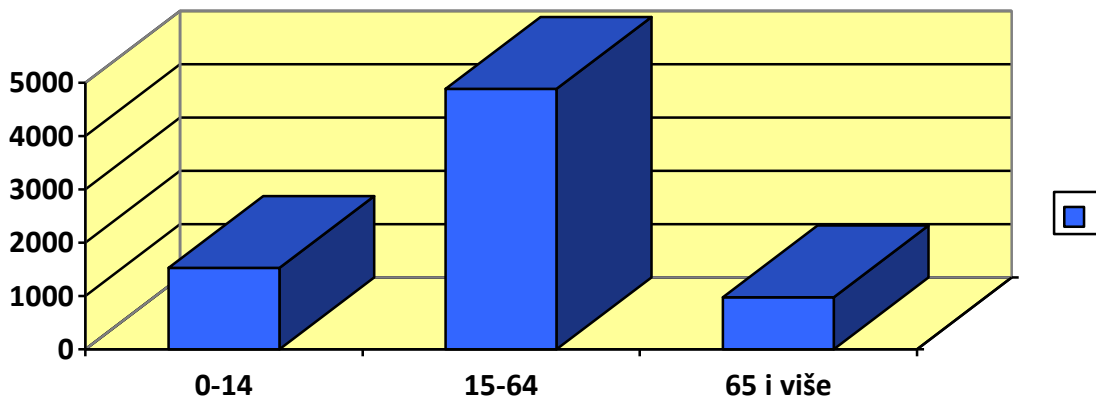
porast se desio po izbijanju ratnih dejstava kada su mještani iz naselja Trnova, Janjari, Atmačići i Glinja, bježeći pred neprijateljem izbjegli u Teočak. Procjena je da danas na području koje obuhvata općina Teočak živi oko 7390 stanovnika. Najveća MZ je MZ Centar koja je ujedno i općinsko sjedište.

Tabela 5. Broj stanovnika po MZ-ima

MZ	Broj stanovnika
Centar	2105
Sniježnica	1573
Jasikovac	1118
Husejnovići	726
Stari Teočak-Tursunovo Brdo	906
Bilalići-Uzunovići	962

Tabela 6. Starosna struktura stanovništva³

Ukupno	0-14	15-64	65 i više
7390	1525	4889	976

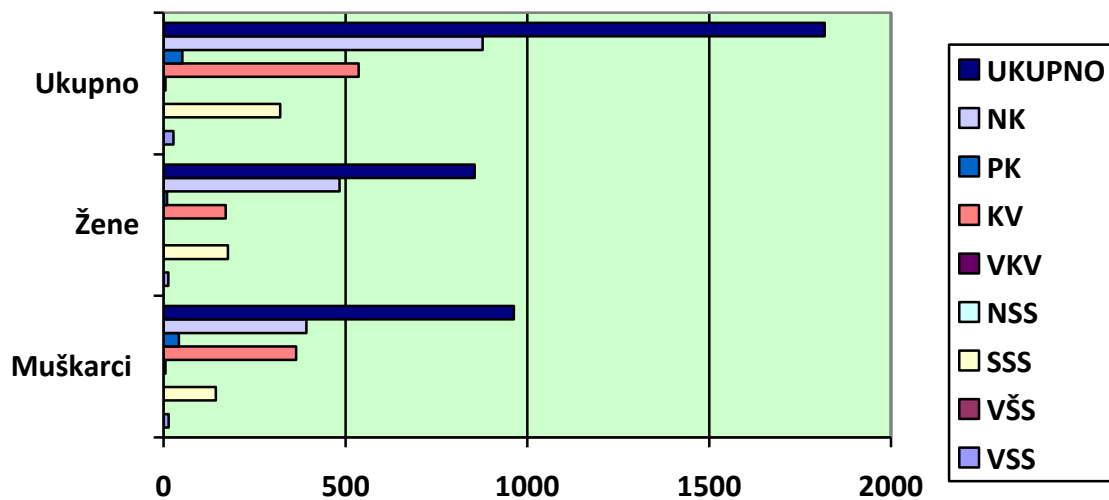
Sastav stanovništva prema dobi ponajviše je posljedica društveno ekonomskih i političkih zbivanja u prošlosti. Prosječna starost stanovnika na području Općine Teočak iznosi 37,15 godina i niža je od prosjeka države koja se kreće na nivou od oko 40 godina. Gotovo 2/3 stanovništva Općine spada u dobnu skupinu od 15-64 godina starosti. Iako je stanje demografske structure bolje u odnosu na okruženje prisutna je tendencija dalje depopulacije stanovništva što može negativno uticati na realizaciji utvrđenih ciljeva i daljnjem privrednom i društvenom razvoju područja. Struktura stanovništva prema spolu ukazuje na podjednaki udio ženskog i muškog stanovništva, odnosno prema podacima Zavoda za statistiku FBiH u općini Teočak je 50,48 populacije ženskog spola. Prema podacima dobijenim od MZ-a na području Općine Teočak evidentirano je 1997

³ Podaci Federalnog zavoda za statistiku

domaćinstava prosječne veličine od 4 člana. Obrazovna struktura stanovništva jedno je od najvažnijih demografskih obilježja prilikom utvrđivanja strategije razvoja. Prema dostupnim podacima Zavoda za zapošljavanje obrazovna struktura osoba koje čekaju posao je sljedeća:

Tabela 7. Obrazovna struktura

Stručna sprema	Muškarci	Žene	Ukupno
VSS	14	13	27
VŠS	0	0	0
SSS	144	177	321
NSS	0	0	0
VKV	5	0	5
KV	365	171	536
PK	42	10	52
NK	393	484	877
UKUPNO	963	855	1818

Uzimajući u obzir da stanja na Zavodu za zapošljavanje oslikava opšte stanje, podaci jasno ukazuju na nezadovoljavajuću obrazovnu strukturu stanovništva koja može biti ozbiljna prepreka realizaciji utvrđenih ciljeva i daljnjem privrednom i društvenom razvoju područja. Iz toga proizlazi nužna potreba kako za formalnom tako i neformalnom edukacijom putem odgovarajućih programa posticanja obrazovanja stanovništva.

Tabela 8. Stanovništvo - analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
-Depopulacija prostora uslijed iseljavanja	-Povećanje broja stanovnika utemeljeno na	-Ravnomjerniji razvoj u prostoru – posticanje

stanovništva -Nepovoljno prirodno kretanje stanovništva -Neodgovarajuća obrazovna struktura stanovništva -Odljev mladog visokoobrazovanog stanovništva s područja Općine Teočak -Nepostojanje informacija o broju i strukturi stanovništva	prirodnom prirastu i migraciji stanovništva -Posticanje gradnje i naseljavanja stanovništva sa stalnim boravkom u određenim naseljima s ciljem sprečavanja njihovog nestajanja -Posticanje formalnog obrazovanja i prekvalifikacije u skladu sa potrebama privrede potrebama Općine -Izrada sistema posticanja stanogradnje	razvoja u unutrašnjosti, -Kontinuirana i sistemska edukacija ljudskih resursa te stvaranje uslova za privlačenje visokostručnih kadrova iz domaćeg (i stranog) okruženja
--	---	---

2.3 Komunalna infrastruktura

Komunalnom infrastrukturom obuhvaćene su djelatnosti s pripadajućim objektima i opremom koje pružaju osnovu neometanog razvoja svih ostalih djelatnosti unutar lokalne zajednice. Komunalna infrastruktura Općine Teočak odnosi se na slijedeća područja:

1. Vodosnabdjevanje i kanalizacija,
2. Putna infrastruktura,
3. Energetiku, i
4. Zbrinjavanje otpada.

2.3.1 Vodosnabdjevanje i kanalizacija

Na području općine Teočak najznačajniji i najskuplji projekat koji je izveden u poslijeratnom periodu je svakako sistem vodosnabdjevana, koji će pokrivati 98% svih naselja (osim Tursanova Brda koje je riješeno vlastitim vodosnabdjevanjem) u općini. Vodovod se snabdjeva sirovom vodom iz jezera Sniježnica koja se transportnim cjevovodom od brane (priklučen na cjevovod MHE Sniježnica) vodi do postrojenja za preradu pitke vode kapaciteta 18 l/s sa mogućnosti proširenja do 35 l/s. Trenutni kapacitet od 18 l/s je u potpunosti zadovoljavajući a proširenje je planirano za budući porast stanovništva, odnosno daje i mogućnost distribucije vode u naselja susjednih općina iz RS-a. Iz postrojenja za preradu čista voda se potisnim 20 barskim cjevovodom pumpa u rezervoar "Sniježnica" koji snabdjeva dio naselja Sniježnica a dalje iz tog rezervoara voda se pumpa u rezervoar "Mehići" za drugi dio naselja Sniježnica i glavni rezervoar "Rudine" odakle se prirodnim padom snabdjeva centralni dio općine a dio se sa pumpnom stanicom "Husejnovići" pumpa u rezervoar "Dudić" namjenen za snabdjevanje naselja na istočnom dijelu Općine.

Takođe MZ, naselja i grupe građana posjeduju vlastite vodovode, koji su uglavnom nedovoljnog kapaciteta i zastarjeli, bez prateće dokumentacije i kontrole te kao takvi su neodrživi i nedovoljni za današnje potrebe domaćinstva za vodom.

Na području Općine Teočak ne postoji kanalizaciona mreža, osim kanalizacionog kolektora "Sniježnica" izgrađenog za zaštitu jezera, odnosno provođenje kanalizacije ispod brane ali bez pripadajućeg uređaja za prečišćavanje. Takođe trenutno je nejasno gazdovanje ovim kolektorom, kao i gazdovanje kanalizacijama koje su mještani izgradili u prošlosti prema svojim potrebama ali bez adekvatne građevinsko-tehničke dokumentacije i samim tim veoma upitne u smislu njihove funkcionalnosti i ekološko-sanitarne ispravnosti. Takođe jedan dio stanovništva problem kanalizacije rješava septičkim jamama koje su upitne vodonepropusnosti.

Tabela 9: Vodosnabdjevanje i kanalizacija - analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
Nepostojanje sistema za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda	-Dovršenje sekundarne mreže u naseljima općine gdje ista ne postoji -Rekonstrukcija postojećeg vodovoda u naselju Tursanovo Brdo	Trajno osigurana kvalitetna, zdravstveno ispravna voda za piće nacijelom području Kantona

- Istraživanje izdašnosti izvora uz rijeku Tavnu
- Izgradnja kanalizacije i pripadajućih uređaja za prečišćavanje
- Provesti rekonstrukciju postojeće kanalizacione mreže i izgraditi uređaje za prečišćavanje

2.3.2 Energetska infrastruktura

Niskonaponska elektroenergetska mreža je na području općine upotpunosti rekonstruisana te omogućava kvalitetnu distribuciju električne energije. Takođe je izvršena i rekonstrukcija visokonaponske mreže, i relativno obezbjeđuje neprekidno i kvalitetno napajanje ali zbog svoje konfiguracije tj. jednostranog napajanja iz FBiH prekog Tuzle-Kalesije-Sapne i zbog svoje dužine izložena velikom uticaju prirodnih i drugih (ne)prilika i povremenih prekida u napajanju.

Na području općine Teočak ne postoji plinska ili toplovodna infrastruktura. Upotreba plina kao energenta se svodi na korištenje u domaćinstvima pomoću popularnih plinskih boca “propan-butan”, dok se zagrijavanje objekata uglavnom vrši krutim gorivima (drvo i

ugalj). Iako je toplifikacija i plinovod trenutno daleka budućnost ipak bi bilo potrebno izvršiti analiza mogućnosti realizacije ovih projekata, kao i objediniti i upotpuniti postojeća istraživanja vezana za geotermalne izvore-energiju.

Na području Općine Teočak moguće je iskorištavanje obnovljivih energetske izvora i to ponajviše energije vjetra i sunčeve energije koja bi svoju primjenu pronašla u zagrijavanju vode i proizvodnji električne energije čime bi pripomogla smanjenju potrošnje električne energije proizvedene na klasičan način te smanjenju zagađivanja izazvanog izgaranjem krutih goriva.

Tabela 10: Energetika - analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
<ul style="list-style-type: none"> -Ograničenje isključivo na elektroenergetski sistem -Nepostojanje plinovoda - Nedovoljna iskorištenost obnovljivih izvoraenergije 	<ul style="list-style-type: none"> -Izrada studijskih analiza za mogućnost toplifikacije i pinifikacije općine -Posticanje korištenja obnovljivih izvora energije 	<ul style="list-style-type: none"> -Zamjena relativno skupog energenta ekološki prihvatljivim i jeftinijim prirodnim plinom i obnovljivim izvorima energije -Plinifikacija-kantonalni projekat -Iskoristiti obnovljive izvore energije – bioenergije, sunčeve energije, energije vjetra, hidroenergije i hidrotermalne energije za koje postoje potencijali -Povećati energetske efikasnost – ušteda energije bez smanjivanja kvaliteta usluge

2.3.3 Saobraćajni infrastrukturni sistem

Saobraćajni infrastrukturni sistem Općine Teočak uključuje cestovni saobraćaj te telekomunikacijsku infrastrukturu. Općina Teočak je naslonjena na magistralni put M-18 koji povezuje Tuzlu (FBiH) i Bijeljina (RS) sa kojim je centralni dio općine povezan Glavnom lokalnom saobraćajnicom Janja-Centar-Numera-Prosjeka (8,5 km) i djelom regionalnog puta R-456 koji u dužini od 4 km prolazi kroz općinu na potezu Janja-Sniježnica-Rastošnica, i koji je izgubio svoj regionalni karakter. Ostalu saobraćajnu infrastrukturu čine lokalni nekategorisani putevi širine od 3 do 5 m i koji su uglavnom asfaltirani i relativno u dobrom stanju.

Područje Općine Teočak pokriveno je fiksnom i mobilnom telefonijom. U općini je izgrađena podzemna kablovska ptt mreža kojom su povezana sva naselja u općini, sa jednom fiksnom telefonskom centralom kapaciteta 3000 brojeva preko koje se ostvaruje telefonski i internetski (ADSL) saobraćaj ali zbog radiorelejne veze sa Tuzlom (Okresanica) brzina saobraćaja ograničena je kapacitetom te tehnologije tako da ne postoji mogućnost uspostavljanja modernih IT usluga tipa internetske tv, telefonije i slično. Mobilna telefonija je ostvarena sistemom baznih stanica smještenih na i izvan teritorija Općine i koje pokrivaju preko 95% teritorije. Najzastupljenija su dva operatera: BHtelcom i M:tel i u ovom sektoru je neprestana utrka za korisnike, te s tog aspekta operateri neprestano poboljšavaju svoje usluge.

Tabela 11: Saobraćaj-analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
-Neodgovarajuće održavanje saobraćajnica od strane Općine i Kantona -Nedostatak saobraćajnih znakova i putokaza na lokalnim putevima	-Asfaltiranje lokalnih puteva -Održavanje postojećih puteva -Izgradnja autobuske stanice i parkirališta u centru općine	-Izgradnja-rekonstrukcija mosta na rijeci Janji, regionalni put R-456

2.3.4. Zbrinjavanje otpada

Kako je gazdovanje komunalnim otpadom obaveza i izazov lokalne samouprave općina je već ranije pristupila rješavanju ovog problema u skladu sa evropskom politikom regionalnog djelovanja u ovom području. U tom smilu je općina zajedno sa općinom Čelić iz FBiH i Loparama, Ugljevikom i Bijeljnom iz RS formirala regionalnu sanitarnu deponiju u Bijeljini i registrovala preduzeće za gazdovanje deponijom. Općina ima usvojen strateški dokument: Općinski plan upravljanja otpadom za period 2011-2016 kojim su predviđeni pravci djelovanja u ovoj oblasti. Takođe, aktivnosti predviđene pomentim planom su već u fazi realizacije: Osnovano je komunalno preduzeće, izvršena nabavka opreme za prikupljanje i transport otpada na regionalnu deponiju, te sa uspostavom ovog sistema prestaje potreba za privremenom deponijom "Gradac" koja je takođe Planom predviđena za sanaciju i uklanjanje kao i divlje deponije.

Tabela 12: Otpad - analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
<ul style="list-style-type: none"> -Postojanje manjih ilegalnih odlagališta otpada -Nepostojanje kulture, prakse i infrastrukture odvojenog prikupljanja otpada -Niska razina ekološke osviještenosti i informiranosti stanovništva na području zbrinjavanja otpada -Otežan pristup prikupljanju otpada u pojedinim predjelima Općine u zimskom periodu 	<ul style="list-style-type: none"> -Sanacija postojećih divljih odlagališta i sistemski pristup sprečavanju njihovog ponovnog nastanka -Organiziranje odvojenog prikupljanja otpada na mjestu njegovog nastanka -Sistematsko podizanje ekološke svijesti među građanima putem različitih programa edukacije i informiranja -Posticanje smanjenja proizvodnje otpada u domaćinstvima i pogonima putem odgovarajućih programa edukacije stanovništva -Sanacija i zatvaranje postojećeg odlagališta otpada „Gradac“ 	<ul style="list-style-type: none"> -Saniranje ilegalnih/divljih odlagališta i sistematsko sprečavanje njihova ponovnog nastajanja -Širenje kulture odgovornog postupanja s otpadom

2.4 Privreda

Stepen privrednog razvoja Općine Teočak posljedica je ponajprije niza materijalnih i društvenih faktora, ali i istorijskih okolnosti. S obzirom da područje Općine ima status brdsko-planinskog područja čija nadmorska visina, nagib, vertikalna raščlanjenost⁴ terena te njima uslovljene pedološke⁵, klimatske i druge prirodne karakteristike predstavljaju otežane uslove za život i rad stanovnika. Stepenn razvijenosti ispod je prosjeka države, odnosno Tuzlanskog kantona. Temelj privrednog razvoja Općine Teočak čini poljoprivredna proizvodnja, tačnije ratarstvo, stočarstvo i voćarstvo. Daljnji razvoj općine zasigurno bi se trebao temeljiti na valorizaciji prirodnih resursa, kulturne baštine i demografskih resursa, poštujući načela uravnoteženog i održivog razvoja koji bi u konačnici trebao rezultirati poboljšanjem životnog standarda i blagostanja stanovnika. Ljudski resursi sa svojim znanjima i sposobnostima najvažniji su faktor razvoja općine o čemu treba voditi brigu prilikom stvaranja povoljne poduzetničke klime. Najznačajnije privredne djelatnosti na kojima bi se trebao temeljiti razvoj bile bi poljoprivreda, SME, turizam, prerađivačke djelatnosti te trgovina. Privredni subjekti nositelji su privrednog razvoja svakog područja te kao takvi zauzimaju najvažnije mjesto u privrednom sistemu svake regije, odnosno lokalne zajednice. Na području Općine Teočak ukupno je registriran 146⁶ poslovni subjekt.

⁴ **vertikalna raščlanjenost** zapravo predstavlja relativnu visinu određenog područja u okviru 1km²

⁵ od grčkog pedon = tlo, zemlja), je znanost o tlu njegovom sastavu i oblicima

⁶ Od 146 je 57 koji su registraciju izvršili uglavnom radi registracije teretnih vozila za vl. potrebe. Od ovog broja maksimalno 10 je stvarnih p.p.

Tabela 13: Broj zaposlenih po privrednim subjektima

	DOO	Broj zaposlenih
1	Izgradnja	54
2	Fabrika obuće	36
3	Rudinka	7
4	NM Nuki	5
5	Obols	9
6	Sniježnica promet	3
7	Maša	2
8	Jusić kompani	3
9	Bušmin	4
10	Brana sidro	2
11	Tržnica brana	1
12	EZ Veronix	2
13	Trgovinske radnje	45
14	Ugostiteljski objekti	15
15	Zanatske radnje	29
16	Taxi prevoz	6
17	Javni prevoz stvari	1
18	Samostalni proizvođači	57

U značajnom broju zastupljeni su i obrti vezani za poljoprivrednu djelatnost, prvenstveno kroz uzgoj goveda i proizvodnju mlijeka i mesa. U budućim razdobljima nameće se potreba za posticanjem razvoja sekundarnih i primarnih djelatnosti za koje općina ima komparativne prednosti i koje su stabilnije uslijed nastupa nepovoljnih privrednih okolnosti.

Tabela 14: Broj zaposlenih u javnom sektoru

Naziv	Broj zaposlenih
Osnovna škola	60
Srednja škola	43
Dom zdravlja	29
Općinska uprava	28
Policajska stanica	
Poslovnica ED Tuzla	13
Komunalno preduzeće	1 (9 planirano)
Centar za socijalni rad	4
ZZO	2
Zavod za zapošljavanje	1
Veterinarska stanica	2

PIO	1
Poreska uprava	3
Crveni krst	2
Odjeljenje odbrane	2

Takođe značajan prihod ostvaruju i penzionisani građani koji primaju penziju iz BiH i drugih država i kojih prema evidencij udruženja penzionera ima oko 700 članova.

2.4.1 Primarne djelatnosti

Primarne djelatnosti na području Općine Teočak obuhvaćaju poljoprivredu, (lov, ribolov i šumarstvo.) Navedene djelatnosti izuzetno su malo zastupljene u odnosu na raspoložive prirodne resurse analiziranog područja. Na području Općine Teočak ukupna raspoloživa površina zemljišta iznosi 4060 ha od čega je 1515 ha iskorišteno u poljoprivredne svrhe, dok je 230 ha neplodnog zemljišta. Davanje u dugogodišnji zakup poljoprivrednog zemljišta osigurava bitne pretpostavke za razvoj poljoprivredne djelatnosti, a time očuvanje i ruralnih sredina i tradicije te se stoga donošenje programa raspolaganja općinskim zemljištem nameće kao relevantan faktor razvoja. Klimatske i pedološke osobine na području Općine Teočak pogodne su za uzgoj voća naročito šljive i trešnje (tradicija) te jagodičastog voća kao i raznih povrtlarskih kultura, naročito u okviru porodičnih gazdinstava.

Na području Općine Teočak postoji 337⁷ porodičnih poljoprivrednih gazdinstava te 57 poljoprivrednih obrta od kojih se neki bave uzgojem stoke i proizvodnjom mlijeka. Razvoj sitnog stočarstva može biti alternativa razvoju drugog poljodjelstva, gdje oranična poljodjelska proizvodnja može biti u funkciji uzgoja stoke. Na taj način očuvala bi se biološka ravnoteža zbog pozitivnog utjecaja hranjena u prirodi te povećala proizvodnja kvalitetnog mesa a postoji i alternative za proizvodnju prerađevina od kozijeg mlijeka. U skladu s tim potrebno je osigurati povoljne kredite, informirati poljoprivrednike o posticajima države za tu namjenu te raditi na okrupnjavanju posjeda. Zbog više razloga poput konfiguracije terena, usitnjenosti parcela, mogućnosti primjene mehanizacije te vlasništva poljoprivrednog zemljišta, razvoj poljoprivredne proizvodnje u Općini Teočak bit će i ubuduće obilježen daljnjim razvojem porodičnih poljoprivrednih gazdinstava. Iz tog je razloga potrebno stvoriti uslove za intenzivnu proizvodnju u privatnom sektoru.

2.4.2 Sekundarne djelatnosti

Sekundarne djelatnosti predstavljaju djelatnosti pretežno prerađivačkog karaktera te djelatnosti građevinarstva. Privredna karakteristika Općine Teočak sadržana je u ulozi sekundarnih djelatnosti koje obavlja 12⁸ poduzetnika, a koji zapošljavaju 128. S obzirom na istaknutu ulogu obrtništva, može se pretpostaviti da je u proizvodnim zanatima i građevinskim obrtima koji spadaju u skupinu sekundarnih djelatnosti zaposlen još veći broj radnika. Istaknutu ulogu u razvoju Općine Teočak imao je razvoj d.o.o. "Izgradnja". Teočak. Poslovanje i razvoj poduzeća imalo je vrlo značajan utjecaj na privredne i ukupne razvojne tokove u Općini. Dugogodišnja tradicija pruža realnu osnovu za razvoj srodnih djelatnosti i u budućnosti. Važnost ovog preduzeća ogleda se ponajprije u broju zaposlenih.

Rješenja u budućem Prostornom planu uređenja Općine Teočak moraju dati pretpostavke za realizaciju novih privrednih inicijativa. Planirati otvaranje novih zona privredne namjene izvan područja naselja. Lokacija na Janji (Sniježnica), zatim lokacija nakon sanacije i uređenja privremene deponije "Gradac". Zatim predvidjeti mogućnost smještaja privrednih građevina (proizvodno-poslovnih i ugostiteljskoturističkih) unutar građevinskih područja svih naselja (u samostalnim privrednim građevinama ili u malim privrednim građevinama na parcelama stambene namjene) omogućiti će razvitak poduzetništva i obrtništva te trgovine na području Općine.

Tabela 15: Privreda-analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
-Mali broj poduzetnika u prerađivačkoj industriji -Usmjerenost na sekundarne djelatnosti s niskim stepenom korištenja modernih tehnologija	-Stvaranje prostorno planskih i administrativnih uslova za uređenje odgovarajućih poslovnih zona sa svom potrebnom infrastrukturom kako bi se	-Povezivanje graditeljskih resursa radi zajedničkog nastupa na tržištu -Usmjeravanje na tehnološki složenije i zahtjevnije poslove s

⁷ Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava registrovanih u službi

⁸ 11 prijavljeni u općini Teočak i 1 (fabrika obuće) prijavljen u Tuzli

<ul style="list-style-type: none"> -Nedovoljno korišteni postojeći prostorni kapaciteti (nema poslovnih zona) -Neodgovarajući stepen korištenja novih tehnologija i inovacija -Značajan dio zaposlenih u sekundarnim djelatnostima otpada na mali broj poslovnih subjekata -Nedovoljna educiranost poduzetnika za potrebe razvoja proizvodnih djelatnosti -Nepostojanje prostornih preduslova za obavljanje sekundarnih djelatnosti – poslovna zona 	<ul style="list-style-type: none"> privukli novi investitori -Usmjeravanje na ekološki prihvatljive sekundarne djelatnosti s višim stupnjem dodane vrijednosti -Umrežavanje poduzetnika s područja Općine sa strukovnim udruženjima -Posticanje formalnog obrazovanja i prekvalifikacije u skladu sa potrebama privrede -Jačanje građevinskih preduzeća putem njihovog uključivanja u različite projekte od općinskog značaja te povezivanje radi zajedničkog nastupa na tržištu -Posticanje ulaganja poduzetnika koji zapošljavaju osobe s prebivalištem na području Općine Teočak 	<ul style="list-style-type: none"> većom dodanom vrijednošću -Unapređivanje poslovnih usluga vezanih uz graditeljsku djelatnost radi zaokruženja ponude granevinskih usluga (projektiranje, procjena i promet nekretnina i dr.)
--	---	---

2.4.3 Tercijarne djelatnosti

Tercijarne djelatnosti obuhvaćaju niz uslužnih djelatnosti profitnog karaktera poput ugostiteljstva i turizma, trgovine, uslužnih obrta, financijskog posredovanja i sl., te neprofitnog karaktera u koje spadaju djelatnosti koje se ne obavljaju s ciljem ostvarenja dobiti, već radi ostvarenja ciljeva od posebnog javnog i društvenog značenja poput obrazovanja, odgoja, zdravstva, usluga tijela uprave i sl. Prema posljednje dostupnim podacima, na području Općine Teočak djeluje 5 poduzetnika i 29 obrta koji se bave nekim od djelatnosti koje spadaju u tercijarni sektor.

Postojeći broj zaposlenih zasigurno je i veći kada se uzmu u obzir i obrtnici koji obavljaju djelatnost trgovine, saobraćaja i ostale uslužne djelatnosti. Općina Teočak nema značajnije razvijen turizam iako bi po svojim prirodnim kapacitetima, krajoliku ovo područje moglo biti veoma zanimljivo za razvoj niza selektivnih oblika turizma, a posebno seoskog (agroturizam), vjerskog, lovnog i ribolovnog turizma. Sve oblike turizam vrlo je važno povezati s agroturizmom koji predstavlja značajnu vezu poljoprivredne djelatnosti i turizma. Smještajni kapaciteti na području Općine Teočak praktično i ne postoje, što predstavlja jednu od prepreka za razvoj ovog sektora. S obzirom na ograničene prirodne, prostorne, infrastrukturne i ljudske kapacitete, na području Općine Teočak nema mogućnosti razvoja masovnog turizma te je potrebno prostornim planom predvidjeti jedan turistički punkt na atraktivnoj i prepoznatljivoj lokaciji koji bi bio polazna tačka za sve pomenute oblike turizma, kao i povezujući faktor

zajedničke aktivnosti Općine i turističke zajednice koje će u konačnici rezultirati podizanjem nivoa kvalitete i prepoznatljivosti Općine Teočak kao relevantne sastavnice turističke ponude Tuzlanskog kantona.

Tabela 16. Tercijarne djelatnosti - analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
<ul style="list-style-type: none"> -Mali broj poslovnih subjekata -Nedovoljna valorizacija prirodnih i kulturnih resursa u turističke namjene -Neodgovarajuća obrazovna struktura zaposlenih u ugostiteljstvu -Nedovoljna povezanost poljoprivrede i turizma u funkciji razvoja općine -Nepostojanje i neprikladnost komunalne infrastrukture u turistički atraktivnim područjima -Mali broj ugostiteljskih objekata -Nepostojanje sistematskog popisa turističkog potencijala općine -Nepostojanje dovoljnog broja različitih turističkih sadržaja -Slabo označeni postojeće atraktivne lokacije (npr džamija Fethija) -Turistička neprepoznatljivost općine -Nepostojanje systemske promocije turističkih sadržaja općine 	<ul style="list-style-type: none"> -Stvaranje prostorno planskih i administrativnih uslova za uređenje odgovarajućih poslovnih zona sa potrebnom infrastrukturom kako bi se privukli novi investitori koji obavljaju uslužne djelatnosti -Odgovarajuća valorizacija prirodnih i kulturnih resursa brinući se pritom o uravnoteženom i održivom razvoju i zaštiti okoliša -Uravnoteženi i održiv turistički razvoj zasnovan na kombinaciji turizma i poljoprivrede -Razvoj seoskog turizma agroturizma -Razvoj lovnog turizma?? -Organizacija različitih sadržaja i eksploatacija postojećih (npr trešnjarevo) koji pružaju mogućnosti razvoja izletničkog turizma -Poboljšanje komunalne infrastrukture radi kvalitetnije integracije prostora, a time i osiguranja razvoja različitih oblika turizma -Turističko brandiranje općine -Utvrđivanje turističkog potencijala općine -Označavanje turističkih 	<ul style="list-style-type: none"> -Turistički razvoj unutrašnjeg/ruralnog područja -Izrada, usvajanje i promocija jedinstvenog identiteta kantona -Ubrzano definisanje ključnih zakonskih okvira koji se direktno ili indirektno tiču turizma -Ulaganja u infrastrukturu

2.5 Društvene djelatnosti

Općina Teočak je jedna od najnerazvijenih općina u TK ali je u poslijeratnom periodu uspjela ostvariti određeni stepen razvijenosti društvenih i javnih funkcija. Za potrebe osnovne analize u nastavku su društvene djelatnosti razranene poslijedećim segmentima:

1. Odgoj i obrazovanje,
2. Zdravstvo i socijalna zaštita,
3. Kultura i sport,
4. Općinska uprava
5. Ostale društvene djelatnosti.

2.5.1 Odgoj i obrazovanje

Općina nema vrtić niti neku drugu predškolsku ustanovu koja bi omogućila realizaciju programa po predškolskim programima. Osnovnoškolsko obrazovanje organizirano je u Osnovnoj školi "Teočak" koja je smještena u centralnom dijelu općine i ima tri područne škole i to : Sniježnica, Jasikovac i Stari Teočak u kojima nastavu pohađaju učenici okolnih naselja do petog razreda. Prije rata postojale su i područne škole na Tursanovom Brdu u koje se stanovništvo vratilo ali škola nije obnovljena kao i područna škola u naselju Jasenje u koje se povratak još nije desio.

Školska godina	2006/7	2007/8	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12
Broj učenika	910	870	815	738	713	655

Na osnovu navedenih podataka evideno je enormno opadanje broja učenika što je u određenim područnim školama (Jasikovac) uzrokovalo organizovanje nastave u kombinovanim odjeljenjima, što naravno može uticati na kvalitet realizacije nastavnog plana i programa.

Srednja škola na području općine je osnovana 1995. godine zbog potrebe da se omogući učenicima srednjoškolsko obrazovanje na području općine, jer najbliže srednjoškolske obrazovne ustanove nalaze se u Tuzli i evidentno je da veliki broj učenika ne bi mogao pohađati srednju školu zbog slabog imovinskog stanja roditelja koji nisu u mogućnosti plaćati troškove prevoza ili stanovanja. Škola broji 378 učenika i trenutno je smještena u obnovljenom objektu osnovne škole koji ne zadovoljava trenutne potrebe škole. U školi su trenutno zastupljena sljedeća zanimanja:

Ekonomski tehničar	Elektrotehničar	Gradevinski tehničar	Bravar-Zavarivač	Električar	Prodavač	Frizer
108	97	22	64	42	20	25

Manji broj učenika boljeg imovinskog stanja ili učenika sa željom za usmjerenjem kojeg nema u srednjoj školi u Teočaku, nastavu pohađa u Tuzli koja je udaljena 40 km. Većina učenika putuje svakodnevno, dok manji broj stanuje. Takođe slična je situacija i sa studentima koji izaberu univerzitet u Tuzli, dok manji broj odlazi u Sarajevo ili inostranstvo (Austrija).

Tabela 17: Odgoj i obrazovanje-analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
-Nepostojanje vrtića -Nedostatak adekvatnog objekta za srednju školu -Neadekvatan sistem stipendiranja-niske stipendije -Loša demografska struktura (smanjenje broja učenika)	-Izgradnja sportske dvorane za potrebe učenika i sportskih klubova -Uspostavljanje povezanosti između škole i privrede i jačanje tih veza -	-Izgradnja objekta srednje škole sa pripadajućom infrastrukturom (sportski tereni) -Izgradnja sportske dvorane -Dodatna edukacija nastavnika -Podrška školama za vannastavne aktivnosti (trenutno ih nema ili su male) -Rješavanje problema sa udžbeničkom politikom -Prilagođavanje nastavnih programa prema privredi i javnom sektoru

2.5.2 Zdravstvo i socijalna zaštita

2.5.2.1 Zdravstvo

U općini Teočak je organizovana primarna zdravstvena zaštita putem Javne ustanove Dom zdravlja Teočak. U Domu zdravlja se obezbjeđuje primarna zdravstvena zaštita putem timova porodične medicine u kojima pacijenti ostvaruju prvi kontakt sa zdravstvenim sistemom, zatim laboratorijske pretrage i jednim dijelom specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita, dok se većina specijalističko-konsultativnih usluga, pacijentima sa područja općine Teočak, pruža u Domu zdravlja Tuzla i Univerzitetsko kliničkom centru Tuzla.

Zdravstvena zaštita na primarnom nivou u JZU Dom zdravlja Teočak obuhvata:

- Porodičnu medicinu organizovanu kroz 4 tima porodične medicine;
- Higijensko-epidemiološku zaštitu;
- Hitnu medicinsku pomoć;
- Zdravstvenu zaštitu žena;

- Medicinu rada;
- Laboratorijsku i ultrazvučnu dijagnostiku i
- Zdravstvenu zaštitu zuba.

Takođe,osim ovih vidova zdravstvene zaštite, u JZU Dom zdravlja se pružaju i usluge iz domena pedijatrije.

JZU Dom zdravlja Teočak osnovnu djelatnost obavlja na tri lokacije i to:

- Matična zgrada ustanove u centru Teočaka,korisne površine 800 m²,
- Ambulanta porodične medicine u Starom Teočaku, korisne površine 84 m²,
- Ambulanta porodične medicine u Sniježnici, korisne površine 90 m².

Na dan 31.12.2011.godine Ustanova je imala ukupno 29 zaposlenih radnika i to 20 medicinskih i 9 nemedicinska radnika. U strukturi ljekarskog kadra od 8 zaposlenika stanje je sledeće:

- Dva doktora su specijalisti opće medicine(primarijusi);
- Jedan doktor je specijalista ginekologije i akušerstva;
- Jedan doktor je specijalizant urgentne medicine;
- Četiri doktora medicine.

Tabela 18: Pregled zaposlenika prema kvalifikacijama

Medicinski radnici	Kvalifikacija	Broj
	VSS-Doktor specijalista	3
	VSS-Doktor medicine	5
	SSS-Medicinski i laboratorijski tehničari	12
Nemedicinski radnici	Kvalifikacija	Broj
	VSS	1
	SSS	1
	KV radnici	5
	NK radnici	2
UKUPNO		29

Kada je u pitanju tehnička opremljenost kojom raspolaže JZU Dom zdravlja Teočak može se reći da je ona prilično dobra. Od bitnije opreme,neophodne za obavljanje osnovne djelatnosti,JZU Dom zdravlja Teočak posjeduje:

- jedan aparat defibrilator;
- jedan ultrazvučni aparat za pregled abdomena;
- jedan ultrazvučni aparat za ginekologiju;
- tri EKG aparata;
- jedan stolni autoklav za sterilizaciju;
- jedan inhalator;
- hematološki analizator sa drugom opremom za osnovne laboratorijske nalaze;
- komplet opremu za stomatološke usluge;
- dva sanitetska vozila;
- dva putnička vozila;

- jedno vozilo za hemodijalizu.

U JZU Dom zdravlja Teočak sa postojećim kadrom, opremom i organizacijom ispunjava planirane obaveze, a nivo usluga i kvaliteta je na zadovoljavajućem nivou. Međutim, prostora za dalja unapređivanja ima u svim vidovima zdravstvene zaštite, a prije svega u intenziviranju pružanja stomatoloških usluga građanima općine Teočak.

Kada je u pitanju snadbijevanje lijekovima građana općine Teočak, ono se obavlja putem Privatne zdravstvene ustanove “Apoteka Ibn-Sina”, ogranak: Teočak, koja svoju djelatnost obavlja u sklopu centralnog objekta JZU Dom zdravlja Teočak.

2.5.2.2 Socijalna zaštita

Jedinice lokalne samouprave dužne su brinuti o socijalno najugroženijim slojevima stanovništva. Promjene u društveno ekonomskom okruženju dovele su do povećanih razlika u socioekonomskom statusu građana, osiromašivanja određenih društvenih kategorija i smanjenja sistema organizovane društvene brige za djecu i omladinu što je istaknulo potrebu za uspostavu odgovarajućeg sistema socijalne zaštite. Sistemom socijalne zaštite osigurava se i ostvaruje pomoć za zadovoljenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih osoba te nemoćnih i drugih osoba kojima je ta pomoć potrebna, a nisu u mogućnosti ostvariti dovoljna sredstva svojim radom ili prihodom od imovine i drugih izvora. Općinskim budžetom osiguravaju se sredstva za rad i materijalne troškove Centra za socijalni rad, dok sredstva po pripadajućim pravima obezbjeđuje Kanton odnosno FBiH.

Tabela 18: Zdravstvo i socijalna zaštita-analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
-Kašnjenje u uspostavi porodične medicine -Neorganizovanje stomatoloških usluga u DZ -Nedostatak apotekarskih usluga-apoteka -????	-Uspostava stomatoloških usluga -Organizovanje apotekarskih usluga-depoa uz ambulante porodične medicine -Osnivanje ambulante porodične medicine u MZ Jasikovac -Bolje zdravstveno obrazovanje stanovništva -Provođenje postojećih preventivnih programa i uvođenje novih -Izrada programa socijalne zaštite višečlanih porodica	-Unaprijediti kvalitetu zdravstvene zaštite -Izraditi i provesti efikasan model prevencije ovisnosti -Podizanje stručnosti i ekspertnih znanja osoba koje se bave socijalnom zaštitom -Orijentacija sistema socijalne zaštite prema korisniku i njegovim potrebama -Unapređenje sistema socijalne zaštite o duševno oboljelim osobama -Izrada i provedba

u cilju poboljšanja
demografske strukture

efikasnog modela
prevencije ovisnosti i
poremećaja u ponašanju
djece i mladih
-Razvoj programa zaštite
posebno osjetljivih grupa

2.5.3 Kultura i sport

Bogatstvo kulturno-historijskog naslijeđa i prirodni resursi općine Teočak zauzimaju najvažniji element kulturne ponude. Naime, na području općine Teočak se nalaze ostaci tvrđave koju su, prema legendi, podigli kralj Tvrtko I i njegova majka Jelena. Također, u Starom Teočaku, pod samom tvrđavom, nalazi se Stara džamija "Fethija", za čiju se gradnju pominje ime sultana Fatiha Mehmeda, ali i sultana Bajazida II. U blizini Stare džamije se nalazi turbe izgrađeno od klesanog kamena, podignuto u čast nepoznatom vojskovođi čiji je mezar i nakon 500 godina u dobrom stanju.

Na području Općine Teočak nalaze se i tri lokaliteta stećaka, a to su: Mramor, Bjelovnice i Harci. Od ova tri lokaliteta najbolje očuvan i najbrojniji sa 16 stećaka jeste lokalitet Bjelovnice.

Kada su u pitanju objekti koji pružaju kulturne sadržaje(kino,pozorište,izložbeni prostor,biblioteka i sl.) potrebno je istaći da ,na teritoriji općine Teočak,ne postoji ni jedan takav objekat. Ova činjenica jasno ukazuje na potrebu izgradnje,u središtu Općine, objekta koji će biti kulturno sjedište, u kom će biti smještene sve kulturne institucije i gdje će građani općine Teočak moći na jednom mjestu pronaći sve što se tiče tog vida života. Takođe, po svim mjesnim zajednicama potrebno je obnoviti domove kulture,koji će služiti za različite kulturne svrhe.

Jedini subjekat koji se može pohvaliti radom iz oblasti kulture je Bošnjačka zajednica kulture “Preporod” koja okuplja veliki broj članova svih uzrasta. Društvo djeluje na različitim poljima kulture:organizuje tribine, vrši promociju knjiga i svake godine učestvuje ili organizuje po nekoliko kulturnih javnih manifestacija, uglavnom u povodu obilježavanja značajnih datuma, državnih i vjerskih praznika.

Tabela 19: Kultura i sport-analiza

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
<ul style="list-style-type: none"> -Nedostatak sportske infrastructure (sportske dvorane) -Narušeno fizičko stanje kulturnoistorijskih spomenika -Nedostatak finansijskih sredstava za kulturu -Neuređeni prostorni kapaciteti za kulturne aktivnosti udruženja i omladine 	<ul style="list-style-type: none"> -Očuvanje i stručna obnova kulturne baštine -Kandidovanje kulturnih programa i projekata prema kantonalnim i federalnim ministarstvima i fondovima -Stvaranje i širenje kulture zdravog života zasnovanog na fizičkim aktivnostima koje se realiziraju putem sporta -Poticanje edukacije stanovništva sa svrhom očuvanja materijalne i nematerijalne kulturne baštine općine 	

2.5.4 Općinska uprava

Općina je temeljna jedinica lokalne samouprave. U kontekstu evropskih standarda, samouprava označava pravo građana da preko neposredno izabranih organa upravljaju javnim poslovima,te da se ova prava mogu ostvariti upravo na lokalnom nivou.

Osnovna karakteristika općine kao teritorijalne jedinice je da je ona samoupravna demokratska zajednica u okviru koje se ostvaruje politička,upravna i finansijska nezavisnost lokalnih vlasti,da regulišu i upravljaju znatnim dijelom javnih poslova na temelju vlastite odgovornosti i interesa lokalnog stanovništva.

Općina Teočak se nalazi u sastavu Tuzlanskog kantona.Zakonodavnu vlast čini Općinsko vijeće koje broji 15 vijećnika,a nosilac izvršne vlasti je Načelnik općine. Poslovi lokalne

samouprave i upravni poslovi iz samoupravnog djelokruga općine obavljaju se unutar jedinstvenog organa uprave ,odnosno preko općinskih službi za upravu.

2.5.4.1 Organizaciona šema općinske uprave

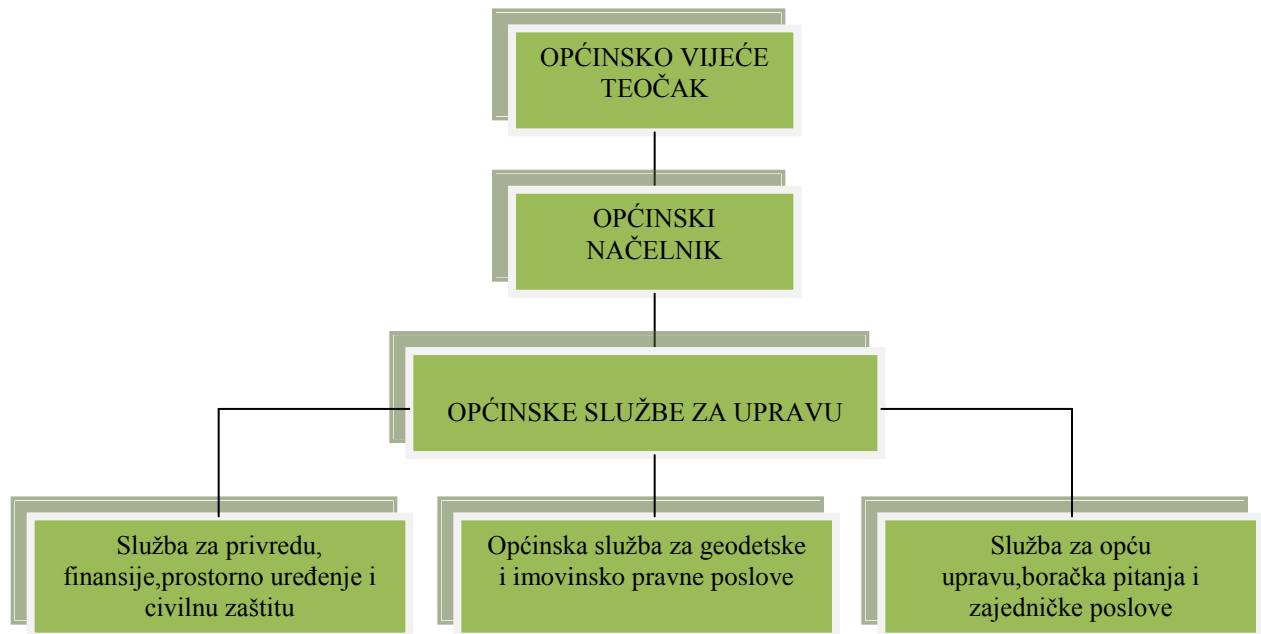

Tabela 20: Pregled zaposlenih po službama za upravu

Redni broj	Naziv službe	VSS	SSS	KV,OŠ	Ukupno
1.	Služba za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu	2	8	1	11
2.	Općinska služba za geodetske i imovinsko pravne poslove	3	2	/	5
3.	Služba za opću upravu, boračka pitanja i zajedničke poslove	1	8	2	11
4.	Kabinet načelnika	/	1	/	1
	UKUPNO	6	19	3	28

Za rad lokalne uprave može se reći da je na zadovoljavajućem nivou, ali i da je potrebna reforma koja bi dovela do povećanja nivoa kvaliteta općinskih usluga, a time i

zadovoljstva građana. Da bi se kvalitet rada i usluga u službama za upravu dodatno poboljšalo, potrebno je osigurati kvalitetniju tehničku opremljenost. To se posebno odnosi otvaranje Centra za usluge građanima koji bi zaposlenim obezbjedio kvalitetan prostor za rad, najmoderniju računarsku i ostalu opremu, softvere, te odgovarajuću obuku, a građanima bi bilo omogućeno da na jednom mjestu, uz minimalni vremenski i novčani trošak, riješe svoje zahtjeve. Takođe, potrebna su unapređenja i stvaranje tehničkih preduslova za kvalitetnije obavljanje geodetskih poslova, katastra nekretnina i matične evidencije.

2.5.5 Ostale društvene djelatnosti

Udruživanje fizičkih i pravnih osoba radi ostvarivanja zajedničkih interesa i ciljeva prisutno je i u Općini Teočak te tako na području Općine postoje: UG NK Teočak i škola fudbala Teočak, Stonoteniski klub, Karate klub, Kungfu klub Tigar, UG dobitnika najvećih ratnih priznanja, UG patriotske lige Teočak, Organizacija demobilisanih boraca, Organizacija ratnih vojnih invalida, Organizacija PpiPŠ, UG Poljoprivrednika, UG Pčelara, Lovačko društvo, UG Žena, BZK Preporod, UG Penzionera
Od ostalih sadržaja i objekata koji služe za zadovoljenje potreba stanovništva valja istaknuti banku, poštu, mrežu trgovina i uslužnih objekata.

Problemi/izazovi	Perspektive i potrebe	Perspektive i potrebe prema višim nivoima vlasti
-Neadekvatni prostorni kapaciteti za rad udruženja -Nedostatak organizovanih, kontinuiranih kulturnih i društvenih aktivnosti za žitelje općine	-Posticanje daljnje organizacije kulturnih i društvenih aktivnosti	

3. Razvojna strategija Općine Teočak

Planiranju razvoja Općine Teočak pristupilo se u skladu međunarodno usvojenoj metodologiji koja se koristi prilikom planiranja regionalnog razvitka te se u širem smislu vodilo računa o okviru zadanoj Strategiji razvoja Tuzlanskog kantona kojim su definirane smjernice razvoja. Osnovni okvir i smjernice razvoja Općine Teočak za razdoblje od 2012. do 2017. godine utvrđene su vizijom koja je utemeljena na iscrpnoj analizi razvojnih resursa te stanja u okruženju. Osnovnom analizom obuhvaćena su sva relevantna razvojna obilježja Općine Teočak čime je stvoreno polazište za provedbu tzv. SWOT analize koja obuhvaća analizu razvojnih **snaga** i **slabosti** te **moćnosti** i **prijetnji**, a koje čine polazišnu osnovu donošenja vizije, strateških razvojnih ciljeva, prioriteta i na kraju konkretnih mjera.

3.1 SWOT analiza razvojnih potencijala

Analiza razvojnih snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji predstavlja središnji instrument prepoznavanja razvojnih perspektiva i potreba Općine Teočak. Razvojne snage i slabosti jasno ukazuju na potencijal Općine Teočak koji je sadržan u njezinim materijalnim i nematerijalnim resursima, odnosno prikazuju što Općina, odnosno njezini ljudski resursi predvođeni općinskim menadžementom moraju učiniti imajući u vidu mogućnosti i prijetnje iz šireg okruženja koje također predstavljaju neizostavni dio SWOT analize. Usklađenost potencijala Općine Teočak s uslovima koji prevladavaju u okolini vrednuje se SWOT analizom. Na taj način stvara se prijelaz iz osnovne analize ka utvrđivanju strateških pravaca budućeg razvoja. Nalazi SWOT analize sintetizirani su u SWOT matrici koja transparentno prikazuje, u osnovnoj analizi utvrđene, snage i slabosti Općine Teočak koje će se nastojati angažirati na način da se iskoriste mogućnosti i/ili minimiziraju prijetnje iz okruženja.

SWOT matrica izrađena je na slijedeći način:

1. Prepoznate su i izdvojene razvojne snage i slabosti te su utvrđene i izdvojene mogućnosti i prijetnje iz okruženja po pojedinim razvojnim područjima Općine Teočak;
2. Utvrđeni elementi SWOT analize rangirani su prema važnosti i vjerovatnosti pojavljivanja;
3. Analizirani su međudnosi mogućnosti sa snagama i slabostima te prijetnji sa snagama i slabostima čime je stvoreno polazište za donošenje vizije, strateških razvojnih ciljeva, prioriteta i razvojnih mjera.

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none">* Povoljan geografski položaj u smislu blizine regionalnih centara: Tuzle i Bijeljine* Raznovrsni i očuvani prirodni resursi kao pretpostavka razvoja poljoprivrede i turizma* Visok nivo ekološke očuvanosti prostora* Radno sposobno stanovništvo* Organizovanost javnog sektora (administracija, zdravstvo i školstvo)* Uspostavljena osnovna komunalna infrastruktura	<ul style="list-style-type: none">* Nedovoljna iskorištenost prirodnih resursa* Nepovoljno prirodno kretanje stanovništva* Neprikladna obrazovna struktura stanovništva* Neosviještenost stanovništva o potrebi očuvanja i unapređenja stanja okoliša* Nepostojanje prostornog plana općine* Nepostojanje adekvatnog sistema odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda* Postojanje ilegalnih odlagališta otpada* Mali broj poslovnih subjekata* Nedovoljna educiranost privrednika* Nedovoljna komercijalizacija turističkih sadržaja* Ne postojanje ustanove za predškolski odgoj i dječijih igraonica i parkova* Nedovoljni prostorni kapaciteti za

	bavljenje sportom * Zagađenost prostora minsko eksplozivnim sredstvima
Mogućnosti	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> * Nedovoljno iskorišteni prirodni resursi predstavljaju mogućnosti sistemsko osmišljenog pristupa razvoju * Rastući značaj ekološki proizvedene hrane biljnog i životinjskog porijekla * Donošenjem i provedbom planova prostornog uređenja moguće je osigurati održivi razvoj područja Općine * Geografski položaj pogodan za iskorištavanje obnovljivih izvora energije, posebno energije vjetra * Izgradnjom sistema za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda osigurala bi se kvaliteta okoliša kao osnovnog razvojnog resursa * Dovršenjem sistema vodosnabdjevanja stvorili bi se preduslovi za kvalitetniji život na području Općine * Uključivanje u programe Evropske unije radi dobijanja sredstava za unaprjeđenje komunalne infrastrukture * Privlačenje srednjih proizvođača i uslužnih firmi sa podsticajnim mjerama kako bi se stvorilo polazište privrednog razvoja * Osiguranje kvalitetnog sistema raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u državnom i općinskom vlasništvu s ciljem posticanja razvoja poljoprivrede * Pozicioniranje i razvoj kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda s područja Općine Teočka uz njihovo brendiranje i naznaku geografskog porijekla * Povezivanje poljoprivrednih proizvođača s ciljem poduzimanja zajedničkih aktivnosti na edukaciji, unapređenju poljoprivrede te zajedničkog nastupa na tržištu * Uključivanje u različite programe posticaja na kantonalnom, federalnom i 	<ul style="list-style-type: none"> * Nepovoljno kretanje stanovništva i depopulacija prostora * Nepridržavanje odredbi planova prostornog uređenja može rezultirati nepovratnom devastacijom prirodnog i kulturnog nasljeđa * Neodgovarajuća obrazovna struktura stanovništva može biti ograničavajući faktor realizacije razvojnih projekata * Odljev obrazovane radne snage s područja Općine smanjuje ljudski potencijal prostora * Jaka regionalna konkurencija u smislu poljoprivredne i prerađivačke proizvodnje * Povećani stepen zagađenosti uslijed proširenja kapaciteta TE Ugljevik te neodgovarajuće odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda * Nelegalno odlaganje otpada može rezultirati narušavanjem kvalitete okoliša Općine * Nedovoljna infrastrukturna izgrađenost u pojedinim predjelima može bitno utjecati na daljnju depopulaciju prostora * Svjetska ekonomska kriza može biti ograničavajući faktor razvoja * Neprilagođen sistem posticaja u poljoprivrednoj proizvodnji od strane kantona i federacije, u smislu specifičnosti općine * Zapostavljanje edukacije poljoprivrednika, privrednika i stanovništva u cjelini može predstavljati ograničavajući faktor realizacije strateških razvojnih ciljeva * Nekvalitetno pristupanje izradi prostornih dokumenata u smislu planiranja građevinskih područja

evropskom nivou

- * Osiguranje odgovarajućih programa obrazovanja privrednika s posebnim naglaskom na informisanje i obrazovanje u pogledu programa iz pretpristupnih fondova Europske Unije
- * Posticanje ulaganja u inovacije i nove čiste tehnologije
- * Jačanje saradnje s Turističkom zajednicom TK
- * Posticanje obrazovanja za deficitarna zanimanja putem programa stipendiranja
- * Izgradnja sportskih objekata s ciljem unapređenja postojećeg stanja u sportsko-rekreacijskim aktivnostima

3.2. Vizija i strateški razvojni ciljevi

Vizijom kao poželjnom slikom budućeg stanja, menadžeri jedinice lokalne samouprave u suradnji sa svim relevantnim sudionicima iz pojedinih razvojnih područja određuju opće smjernice razvoja. Utvrđivanje općih smjernica zasniva se na kvalitetnoj analizi resursa Općine Teočak, odnosno na nalazima dobivenim SWOT analizom. Vizija Općine Teočak rezultat je provođenja strukturne i SWOT analize u okviru kojih su aktivno sudjelovali svi za razvoj općine relevantni sudionici. Cilj uključivanja različitih sudionika sadržan je u osiguranju konsenzusa oko utvrđivanja strateških razvojnih pravaca, budući je to jedini ispravan put koji osigurava njihovu realizaciju te u konačnici unapređenje blagostanja stanovnika Općine Teočak.

Razvojna vizija Općine Teočak je slijedeća:

Općina Teočak je općina očuvanog prirodnog ambijenta, izgrađene infrastrukture, ugodna za život i privlačna za ulaganje u mali i srednji biznis koji predstavljaju nosioca razvoja poljoprivrede, prerađivačkih i uslužnih djelatnosti

Vizija, kojom se daju opšte smjernice ambicija stanovnika općine i jača vjerovanje ubudućnost te oslobađa kreativna i stvaralačka energija zajednice u cjelini, konkretizuje se putem usvajanja odgovarajućih strateških razvojnih ciljeva. Za razdoblje od 2012. do 2017. godine Općina Teočak konkretizirala je usvojenu viziju postavljanjem slijedećih strateških ciljeva:

Strateški cilj 1: Razvoj poljoprivrede;

Strateški cilj 2: Stvaranje preduslova za razvoj malog i srednjeg biznisa

Strateški cilj 3: Izgradnja moderne komunalne infrastrukture u funkciji razvoja i zaštite okoliša;

Strateški cilj 4: Razvoj turizma;

Strateški cilj 5: Proširenje i poboljšanje kvalitete društvenih djelatnosti.

3.2.1. Strateški cilj: Razvoj poljoprivrede

Kako je analizom prirodnih resursa uočen potencijal poljoprivrede a vezano za sve jaču svijest o kvalitetnoj prehrani stanovništva prehrambenim proizvodima uzgojenim u očuvanom prirodnom okruženju, strateški resurs – poljoprivreda je prepoznat kao prvi strateški cilj. Razvojem poljoprivrede ostvarilo bi se veći standard stanovništva općine i spriječila daljnja depopulacija prostora, takođe bi razvoj poljoprivrede bio i temelj za razvoj turizma i novih turističkih sadržaja.

Tabela 22. Projekti – Razvoj poljoprivrede

Prioritet	Projekti - mjere
1.	Izrada strategije razvoja poljoprivrede u općini Teočak
2.	Formiranje poljoprivredne zadruge
3.	Donošenje programa i plana raspolaganja poljoprivrenim zemljištem u vlasništvu države
4.	Rekultivacija zapuštenog i devastiranog zemljišta
5.	Sistemska i kontinuirana edukacija poljoprivrednika

3.2.2. Strateški cilj: Stvaranje preduslova za razvoj malog i srednjeg biznisa

Zaposlenost stanovnika općine Teočak u privatnim sektoru je ograničena na manji broj subjekata i značajno vezana za njihov poslovni uspjeh/neuspjeh. U cilju razvoja i stabilnosti ovog sektora potrebno je osigurati potrebnu materijalnu i administrativnu infrastrukturu tj. stvoriti uslove za unaprijeđenje postojećeg i privlačenje novih investitora.

Tabela 23. Projekti - Stvaranje preduslova za razvoj malog i srednjeg biznisa

Prioritet	Projekti - mjere
1.	Izrada prostornog plana općine
2.	Analiza stanja obrazovne strukture stanovništva i posticanja prekvalifikacije u skladu sa potrebama privrede
3.	Izgradnja poslovne zone na „Janji“
4.	Izgradnja poslovnih inkubatora u općini
5.	Promocija postojećih podsticajnih Odluka OV i izrada novih za projekte zapošljavanja na području općine

3.2.3. Strateški cilj 3: Izgradnja moderne komunalne infrastrukture u funkciji razvoja i zaštite okoliša

Komunalna infrastruktura je preduslov za kvalitetan život i razvoj svih djelatnosti na području općine.

Prioritet	Projekti - mjere
1.	Izgradnja kanalizacionog sistema
	Sanacija privremene i divljih deponija-i mjere za zaustavljanje nastajanja novih
2.	Rekonstrukcija i legalizacija vodovoda u naselju T.Brdo
3.	Izrada studije izdašnosti izvora vode uz riječicu Tavnju (Bukovik i obližni izvori)
4.	Asfaltiranje lokalnih puteva – marka na marku
5.	Rekonstrukcija i proširenje glavnog lokanog puta na 6m na dionici Omerovići Dom zdravalja
6.	Sanacija klizišta i rekonstrukcija glavnog lokalnog puta na lokalitetu Muslibunar
7.	Sanacija klizišta na glavnom lokalnom putu (Omerovići i Centar)
8.	Uspostavljanje sistema cjelogodišnjeg održavanja lokalne putne mreže
9.	Izgradnja autobuske stanice i parkirališta
10.	Promotivni programi o ekološkoj svjesti
11.	Izrada pilot projekata za odvojeno prikupljanje otpada u domaćinstvu i zelenih otoka
12.	Izgradnja postrojenja za iskorištavanje obnovljivih izvora energije
13.	Izrada studije – idejnog rješenja toplifikacije i plinifikacije općine
14.	Izgradnja ulične rasvjete duž glavnog lokalnog puta.
15.	Izgradnja mosta na rijeci Janji na regionalnom putu R-456
16.	Izgradnja trotoara duž glavnog lokalnog puta

3.2.4. Strateški cilj 4 : Razvoj turizma

Turizam je prepoznat kao strateški cilj čijim razvojem će biti obogaćena turistička ponuda općine a time i podignut standard stanovnika općine.

Prioritet	Projekti - mjere
1.	Izrada projekta promocije i organizacija postojećih kulturnih događaja
2.	Izrada brošura o turističkim odredištima na području općine
3.	Izrada putokaza za atraktivne lokacije na putnoj mreži općine
4.	Uređenje ribarskih staza i prostora za kampovanje na jezeru Sniježnica
5.	Izrada studije o turističkom potencijalu jezera Sniježnica
6.	Izrada brošura kulturno-historijske baštine općine

3.2.5. Strateški cilj 5: Proširenje i poboljšanje kvalitete društvenih djelatnosti

Prioritet	Projekti - mjere
1.	Dovrešetak radova na sportskoj dvorani
2.	Izgradnja objekta srednje škole
3.	Uspostava stomatoloških usluga u DZ Teočak
4.	Osnivanje ambulante porodične medicine u MZ Jasikovac
5.	Uspostava apotekarskih usluga uz ambulante porodične medicine
6.	Proširenje referata u općinskoj administraciji za pomoć u organizaciji sportskih i drugih udruženja građana i materijalno tehničku podršku.
7.	Izgradnja višenamjenskog objekta- obdanište i dom kulture
8.	Izgradnja šalter sale u općinskoj upravi
9.	Izgradnja dječijih/sportskih igrališta/terena

4. Provođenje strategije razvoja

Postavljena vizija je ideja vodilja a strateški ciljevi sa prioritetima i mjerama su konkretizovani koraci za realizaciju strategije koji za planski period 2012-2017 treba da ostvare, odnosno približe realizaciji postavljene vizije.

Preduslov uspješnog ostvarenja utvrđenih mjera je plan realizacije projekata kojim je definisan prioritet (vrijeme realizacije) kao i drugi osnovni elementi. Takođe za uspješno praćenje realizacije potrebo je donijeti adekvatne odluke OV o periodičnom izvještavanju o stepenu realizacije kao i dopuniti Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u općini Teočak sa konkretnim zaduženjima menadžmenta općine u smislu praćenja provođenja i izvještavanja o realizaciji strategije.

Općina Teočak realizaciju razvojnih projekata planira finansirati iz sljedećih izvora:

1. Budžet općine
2. Budžeti Tuzlanskog kantona i FBiH
3. Sredstva nadležnih ministarstava
4. Sredstva EU i drugih međunarodnih finansijskih institucija

S obzirom na skroman budžet općine prilikom finansiranja razvojnih projekata vodit će se računa o fiskalnom kapacitetu općine, ali je Budžet općine jedan od osnovnih izvora finansiranja i u savremenom finansijskom tržištu moguće je iskoristiti njegov potencijal kroz finansiranje projekata putem kreditnog zaduživanja.

Budžeti viših nivoa vlasti su takođe potencijalni izvor finansiranja projekata iz strategije, ali zbog novog pristupa finansiranja projekata putem javnih poziva posebna pažnja se mora usmjeriti na praćenje i pravovremeno konkurisanje na javne pozive, tj. potrebno je

definisati konkretna zaduženja po općinskim službama u zavisnosti od njihove nadležnosti.

Takođe, značajan izvor finansiranja predstavljaju IPA-fondovi (predpistupna pomoć BiH dok ne dobije status kandidata). IPA program sastoji se od pet komponenti – pomoć u tranziciji i jačanje institucija, regionalna i prekogranična saradnja, regionalni razvoj, razvoj ljudskih potencijala i ruralni razvoj. U dosadašnjoj praksi iskorištenost raspoloživih sredstava je ispod 50%, a za period 2012-2013 za BiH je planiran iznos od 211 miliona eura. Međutim za pristup ovom izvoru finansiranja potrebno je dobro poznavanje regulative EU i pravila pisanja projekata, te je potrebno izvršiti adekvatnu obuku menadžmenta i/ili korisiti konsultantske usluge.

5. Zaključak

U planskom periodu 2012-2017 su strategijom općine Teočak definisane strateške smjernice razvoja općine. Općina Teočak se strateški odredila ka očuvanju okoliša-prirodnog ambijenta, razvoju malog i srednjeg biznisa, poljoprivrede, prerađivačkih i uslužnih djelatnosti kroz definisanje pet strateških ciljeva. Utvrđivanjem pravaca razvoja stvorena je okosnica aktivnim planiranjem i upravljanjem razvojem. Uspjeh ovog plana-strategije je ustvari realizacija planiranih projekata-mjera, koje je potrebno vremenski odrediti i osigurati njihovo sistemsko praćenje i po potrebi prilagođavanje specifičnosti situacije (revizija strategije). Proces implementacije je zahtjevan posao koji traži maksimalni angažman općinskog menadžmenta, ali učešće i podršku poljoprivrednika, privrednika i čitave javnosti, kao i aktivni angažman institucija i tijela izvan općine Teočak.

Projekat/mjera	Vrijeme realizacije	Strateški cilj	Okvirni budžet
Izrada strategije razvoja poljoprivrede u općini Teočak	2013	1	
Formiranje poljoprivredne zadruge	2013	1	
Donošenje programa i plana raspolaganja poljoprivrenim zemljištem u vlasništvu države	2013	1	
Rekultivacija zapuštenog i devastiranog zemljišta	2017	1	
Sistemska i kontinuirana edukacija poljoprivrednika	kontinuirano	1	
Izrada prostornog plana općine	2012	2	
Analiza stanja obrazovne strukture stanovništva i posticanja prekvalifikacije u skladu sa potrebama privrede	kontinuirano	2	
Izgradnja poslovne zone na „Janji“	2014	2	
Izgradnja poslovnih inkubatora u općini	2016	2	
Promocija postojećih podsticajnih Odluka OV i izrada novih za projekte zapošljavanja na području općine	kontinuirano	2	
Izgradnja kanalizacionog sistema	2012-2013	3	
Sanacija privremene i divljih deponija-i mjere za zaustavljanje nastajanja novih		3	
Rekonstrukcija i legalizacija vodovoda u naselju T.Brdo	2014	3	
Izrada studije izdašnosti izvora vode uz riječicu Tavnu (Bukovik i obližnji izvori)	2015	3	
Asfaltiranje lokalnih puteva – marka na marku	kontinuirano	3	
Rekonstrukcija i proširenje glavnog lokalnog puta na 6m na dionici Omerovići Dom zdravlja	2012	3	
Sanacija klizišta i rekonstrukcija glavnog lokalnog puta na lokalitetu Muslibunar	2014	3	
Sanacija klizišta na glavnom lokalnom putu (Omerovići i Centar)	2015	3	
Uspostavljanje sistema cjelogodišnjeg održavanja lokalne putne mreže	kontinuirano	3	
Izgradnja autobuske stanice i parkirališta	2016	3	
Promotivni programi o ekološkoj svjesti	kontinuirano	3	
Izrada pilot projekata za odvojeno prikupljanje otpada u domaćinstvu i zelenih otoka	2016	3	
Izgradnja postrojenja za iskorištavanje obnovljivih izvora energije	2013	3	
Izrada studije – idejnog rješenja toplifikacije i plinifikacije općine	2017	3	
Izgradnja ulične rasvjete duž glavnog lokalnog puta.	2013-2014	3	
Izgradnja mosta na rijeci Janji na regionalnom putu R-456	2014	3	
Izgradnja trotoara duž glavnog lokalnog puta	2013-2015	3	

Izrada projekta promocije i organizacija postojećih kulturnih događaja	kontinuirano	4	
Izrada brošura o turističkim odredištima na području općine	2014	4	
Izrada putokaza za atraktivne lokacije na putnoj mreži općine	2013	4	
Uređenje ribarskih staza i prostora za kampovanje na jezeru Sniježnica	2013	4	
Izrada studije o turističkom potencijalu jezera Sniježnica	2016	4	
Izrada brošura kulturno-historijske baštine općine	2014	4	
Dovrešetak radova na sportskoj dvorani	2015	5	
Izgradnja objekta srednje škole	2016	5	
Uspostava stomatoloških usluga u DZ Teočak	2012	5	
Osnivanje ambulante porodične medicine u MZ Jasikovac	2014	5	
Proširenje referata u općinskoj administraciji za pomoć u organizaciji sportskih i drugih udruženja građana i materijalno tehničku podršku.	2012	5	
Izgradnja višenamjenskog objekta- obdanište i dom kulture	2014	5	
Izgradnja šalter sale u općinskoj upravi	2013	5	
Izgradnja dječijih/sportskih igrališta/terena		5	